

Den næste sag på dagsordenen var:

Første behandling af forslag til lov om ændring af ligningsloven. (Overførsel af indkomstunderskud til senere eller tidligere indkomstår) [af Bernhard Baunsgaard m. fl.].

(Lovforslag nr. 194. Fremsat 2/4 75).

Lovforslaget sattes til forhandling.

Ministeren for skatter og afgifter (Svend Jakobsen):

Dette forslag fra det radikale venstre går jo ud på nogle ændringer i ligningslovens § 15, således at adgangen til at overføre indkomstunderskud til andre indkomstår udvides; som bekendt kan et underskud efter de nuværende regler føres frem, således at det kan udlignes i indkomstoverskuddet i de to følgende år.

Det radikale forslag indebærer to ændringer af den nuværende ordning. For det første foreslår man adgangen til at fremføre underskud udvidet således, at man skal have ret til fremførsel i 5 år efter underskudsåret mod de nugældende 2 år. For det andet — og det er det nye — foreslår man, at der skal være adgang til i stedet for fremførslen at begære underskuddet ført tilbage, således at det kan bringes til fradrag i den skattepligtige indkomst for de to nærmest foregående år.

I bemærkningerne til forslaget anføres det, at det er et led i det radikale venstres erhvervs- og beskæftigelsesfremmende politik til bekæmpelse af den økonomiske krise. Jeg er enig med forslagsstillerne i, at det er nødvendigt med en aktiv indsats for at bekæmpe den nuværende krise, jeg er mindre enig i, at dette forslag er særlig egnet i den forbindelse.

Lad mig først knytte nogle kommentarer til den udvidede adgang til at føre underskud frem. Efter forslaget skal dette gælde for underskud i indkomståret 1974 og senere år. Allerede efter de gældende regler kan man fremføre et sådant underskud til 1975 og 1976; det vil altså sige, at den udvidede fremførselsadgang kommer først til at virke fra 1977, og det er vel åbenbart klart, at en sådan adgang ikke kan påvirke den øjeblikkelige beskæftigelsessituation.

Den nuværende 2-årige fremførselsadgang må som hovedregel anses for tilstrækkelig til at afbøde de utilsigtede virkninger af en perio-

deafgrænsning på 1 år, og jeg må derfor anse den foreslåede udvidelse til hele 5 år for at være temmelig overflødig.

Med hensyn til den foreslåede tilbageførselsadgang til de to foregående indkomstår stiller sagen sig noget anderledes. Medens en fremførsel af underskud betyder en mindre skattebetaling i fremførselsåret, er en tilbageføring ensbetydende med, at skatteyderen kan kræve en allerede betalt skat tilbage fra det offentlige. Dette vil naturligvis bedre den enkeltes likviditet, på den anden side er der tale om en type støtte, der gives i flæng og uden garanti for, at disse penge, som staten udbetaler kontant, nu også kommer erhvervslivet til gode. Støtten kan gå til virksomheder, der allerede er ophørt, og som ikke kan hjælpes i gang igen ved hjælp af skattetilbagebetalingen; her bliver det antagelig først og fremmest kreditorerne, der får glæde af beløbet.

Det forekommer mig, at det ville være mere hensigtsmæssigt, når staten skal udbetale penge til støtte for erhvervslivet, at dette så sker som lån eller tilskud til nærmere bestemte formål. På den måde kan man til en vis grad sikre sig, at udbetalingen får den tilsigtede effekt; dette har man efter min vurdering ingen garanti for med den her foreslåede ordning.

Forslagsstillerne nævner i den skriftlige fremsættelse, at de er opmærksom på, at de foreslåede regler om tilbageførsel skal suppleres med bestemmelser, der kan sikre, at forslaget ikke åbner mulighed for misbrug. Det vil nu ikke være så let at fastsætte sådanne regler, endsiges at administrere dem; forslagsstillerne nævner selv det forhold, at underskuddet kan være fremkaldt ved afskrivninger, der står i misforhold til virksomhedens behov. En generel regel om, at så og så stor en procentvis afskrivning aldrig står i misforhold til virksomhedens behov, vil jo være en ret vilkårlig regel og vil vel derfor næppe opfylde forslagsstillerens ønske. På den anden side vil en ordning, hvorefter det er overladt til de lokale ligningsmyndigheder at skønne over behovet for afskrivninger, sikkert også være ret utilfredsstillende.

Det kan vel nok også virke noget urimeligt, hvis negativ indkomst, der ikke skyldes virksomhedsunderskud, men er rent spekulationsunderskud, kan føres tilbage.

[Ministeren for skatter og afgifter.]

Administrativt vil det nok kunne give visse vanskeligheder, hvis man skal operere med ét underskud i relation til fremførsel og et andet og mindre underskud, som kan udnyttes ved tilbageførsel.

Efter den foreslåede bestemmelse i § 15, stk. 2, sidste punktum, skal de skattemæssige konsekvenser af tilbageført underskud beregnes ved, at man anvender underskudsårets skatteregler ved den ændrede beregning for tilbageførselsåret; også dette forhold vil lede ind i adskillige vanskeligheder.

Også forhold ved tildeling af de sociale ydelser kan nævnes. Man kunne i tilbageførselsåret hævde, at den skattepligtige indkomst nu er lavere for dette år, og at man derfor må være berettiget til at få efterbetalt boligsikring og andre indkomstbestemte ydelser, bl. a. på socialområdet.

Det, jeg her har fremhævet, er vel tilstrækkeligt til at illustrere, at indførelsen af en tilbageførselsadgang vil kræve en meget betydelig administration og ret omfattende særregler, der skal tage stilling til alle de problemer, en sådan ordning rejser.

Der er, som det også fremgår af fremsættelsestalen, behov for under det udvalgsarbejde, der forestår, at få en række problemer belyst og afklaret, men umiddelbart forekommer det, når man tager den omfattende administration i betragtning og sammenligner denne med den efter min vurdering noget tvivlsomme positive effekt af forslaget, betænkeligt at gennemføre et forslag med det skitserede indhold.

Kampmann (S):

Det radikale forslag har angiveligt efter fremsættelsen det sigte at virke erhvervsfremmende og beskæftigelsesfremmende, og det er soleklart, at et sådant sigte kan socialdemokraterne kun være positive over for. Men det er jo ikke nok med sigte eller mål, det er nok så afgørende, hvilke midler man vil anvende, og dér er socialdemokraterne, som skatteministeren allerede har fremført det, adskilligt mere skeptiske.

Der er fremført en række synspunkter, som gør forslaget mindre velegnet, og hr. Bernhard Baunsgaard har i sin fremsættelsestale jo også været fair nok til selv at anføre en række af disse problemstillinger, som man ønsker nærmere undersøgt i udvalget,

og vi kan tiltræde, at vi får en sådan undersøgelse i udvalget.

Det under mig, at hr. Bernhard Baunsgaard ikke har gjort sig nogen overvejelser om de provenumæssige konsekvenser af sit forslag. Jeg er ikke i stand til at gennemskue, om det har provenumæssige konsekvenser, og i bekræftende fald hvilke provenumæssige konsekvenser det måtte have. Jeg er i hvert fald i stand til at overskue, at det har det, jeg kalder visse likviditetsmæssige konsekvenser af en størrelsesorden, som ikke på nogen måde fremgår af det forslag, der foreligger. Men jeg gætter vel ikke helt forkert, når jeg siger, at de likviditetsmæssige konsekvenser er i en størrelsesorden på et trecifret antal millioner kroner i hvert fald i de første par år, og det synes jeg i og for sig at forslagsstillerne burde have medtaget i deres forslag. Når de ikke har gjort det, kan vi vende tilbage også til det spørgsmål i udvalget; der bliver nok at se på.

Enggaard (V):

Det radikale forslag, vi behandler i dag, har jo principielt det samme sigte som venstres forslag nr. 30 om skattemæssig tilbageførsel af underskud i aktieselskaber m. v., som vi tidligere her i vinter har behandlet, nemlig at hjælpe virksomheder, som efter en række gode år, hvor de har erlagt deres skatter, af forskellige årsager er kommet i vanskeligheder; det kan skyldes de ændrede konjunkturforskeligheder, det kan skyldes, at forretningsforbindelser, som har fået vanskelige vilkår, har påført dem tab, som de måske ellers ikke ville have kunnet påregne. Derfor ligger der utvivlsomt i selve den tanke, som så vel venstres som det radikales forslag går på, en vilje til at søge at forhindre, at virksomheder uforskyldt kommer ud for at skulle standse, og derigennem i realiteten også en sikring af beskæftigelsen på sådanne gode virksomheder.

Jeg finder fortsat, at denne tankegang er det egentlige alternativ til den bistandsfond, man fra regeringens side arbejder med, i forhold til sådanne virksomheder, som man siger er produktive, rentable, men blot er ude i usædvanlige vanskeligheder, som skyldes sådanne forhold, som de ikke har kunnet være herre over.

Det radikale forslag, som vi har til behandling i dag, går jo noget videre end det

[Enggaard.]

forslag, venstre lagde frem tidligere på året. Dels gælder det det antal åremål, som forslaget omfatter, dels er også enkeltmands-virksomhederne omfattet af det, og man må sige, at der i virkeligheden her er tale om en stedsevarende lovgivning, hvor venstres var tidsbegrænset.

Når venstre ikke havde disse ting yderligere med i sit forslag, var det, fordi man ville søge en løsning, som var mindre kompliceret, og som derfor relativt hurtigt havde kunnet gennemføres, og det er min frygt i forbindelse med det radikale forslag, at der her er yderligere komplikationer også af administrativ art i forhold til det forslag, som venstre lagde frem.

Vi er selvsagt parat til at se på disse ting under det kommende udvalgsarbejde, men tager anledning til at understrege, at problemet i sig selv efter vores mening er så væsentligt, at vi skal tage os i agt for at gemme os hen i månedlange udvalgsdrøftelser om vanskeligheder af den ene eller den anden eller den tredje art, vi skal søge at få fremmet en nødvendig løsning af det problem, som begge forslag drejer sig om. Jeg tror, vi her må kunne prøve at nå frem til en enighed imellem det flertal, der, i hvert fald da vi senest havde denne tanke til behandling her, syntes at være i salen. Så må partierne prøve at bøje sig mod hinanden, og jeg tilsiger forhandlingsvilje til, at vi kan nå et positivt resultat i forhold til selve sagen.

Glistrup (FP):

Traditionelt er vort indkomstskattestyem opbygget på den måde, at man lader nogle jerntæpper sænke sig hver nytårsaften, og så opgør man simpelt hen, hvad der er sket mellem disse to jerntæpper, for hvert år for sig. Det frembyder vel ikke nogen særlige praktiske betænkeligheder, når man tænker på en lønmodtager i en fast stilling med en ukompliceret økonomi, men det tør nok siges, at det er ganske og aldeles naturstridigt, når der er tale om virksomheder, som jo i allerhøjeste grad ikke har disse jernskodder faldende ned nytårsaften, men hvor man har sammenhæng mellem mange års dispositioner.

Det traditionelle synspunkt fører til, at i de år, hvor det er gået godt for en virksom-

hed, ja, da har virksomheden en kompagnon, en storebror-kompagnon, der måske tager 63 pct. eller en anden broderpartsprocent ud af overskuddet, men i de år, hvor det er gået skidt, så er, hvis man følger det traditionelle synspunkt, denne kompagnon der overhovedet ikke, så deltager han med nul procent i underskuddet.

Det er selvfølgelig aldeles urimeligt, at man skal have en sådan fordeling, når man vitterlig i dispositionerne har et sammenhængende forløb, som meget vel kan strække sig over en meget lang årrække. Derfor var det godt, da vi her for snart en snes år siden fik reglerne om, at man kunne fremføre underskuddet i 2 år, men skatteministeren har bestemt uret i, at det skulle være tilstrækkeligt. Som tingene går i det moderne liv eller bare på den måde, hvor underskud konstateres ved skattesager, der måske har varet 6, 7, 8, 12 år, og så får man at vide, at nu har man haft negative indkomster i de og de år, men så er der flyttet noget positiv indkomst over til det andet år, så kan man simpelt hen ikke blive stående ved denne 2 års overførselsregel. Derfor er det radikale initiativ, hvor man faktisk kommer til, det bliver vist en 8-årig periode alt i alt, hvor man kan få negative indkomster ført hen over, et godt initiativ, og det er simpelt hen et skattereftærdigt initiativ, derfor bør dette initiativ støttes.

Men det bør selvfølgelig særlig støttes, når vi har konjunkturer som de øjeblikkelige, hvor der er mange, der får negative indkomster. Det er i og for sig så typisk, når man ser på den fisker, der har haft en god indtægt i året 1973, måske også i året 1974, men som nu i 1975 har negative indkomster. Da er det aldeles rigtigt og korrekt, hvis vi skal lave en indkomstbeskatning efter evne, at han, som de radikale foreslår, kan få skat tilbagebetalt, som han har betalt for meget i 1973-74, at han kan føre sin negative indkomst her i 1975 tilbage, og sådan vil der med de meget svingende konjunkturer, vi har haft nu, være meget stærke tilbøjeligheder til, at den slags ting skal gennemføres.

Hr. Kampmann stillede spørgsmålet, hvor meget det ville koste, og det må man jo nok spørge om. Det afhænger af, hvor længe vi har den socialdemokratiske regering, for jo længere vi har den, jo mere vil det koste, for jo flere vil få negativ ind-

[Glistrup.]

komst her i landet, og derfor er hr. Kampmann nok den, der er nærmest til i givet fald at kunne svare på det.

Det mest positive, der er sagt, var afslutningsbemærkningerne fra hr. Enggaard om, at venstre i denne sag er til at få i tale. Det skal vi nok være nogle der skal være glade og lykkelige for at have erfaret, sådan at vi, som hr. Enggaard sagde, kan få lov til at bøje os mod hinanden og finde frem til en løsning. Men venstres forslag, der kun går på juridiske personer, er for snævert. Man må, som de radikale gør, også tage fiskere og andre personlige skatteydere med ind i billedet.

Endelig et spørgsmål til forslagsstillerne: hvorfor er det nødvendigt med det sidste punktum i forslaget § 1? Er det ikke bare at komplicere det? Kunne man ikke simpelt hen undvære denne særlige beregningsregel vedrørende de skattemæssige konsekvenser?

Hagen Hagensen (K.F.):

Jeg skal, da hr. Stetter, der er vort partis ordfører i denne sag, ikke kan være til stede, gøre nogle bemærkninger i stedet for ham.

Jeg vil gerne sige om det lovforslag, der er til behandling her, at der er en god tankegang i, at man skulle udvide overførselsmulighederne for indkomstunderskud, men at der i selve den måde, hvorpå forslaget er bygget op, og i de fremsættelsesbemærkninger, der er gjort dertil, og sikkert med rette, er så mange hvis'er, at det i hvert fald ikke umiddelbart vil være muligt at gå ind for forslaget, som det foreligger.

Men jeg tror, der er skabt et grundlag for, at man kan komme videre. Jeg kunne såmænd oven i købet føje flere hvis'er til, som man skal drøfte, før det kan komme igennem, men det har vel været sådan i mange år, helt tilbage til skriftens dage, at der var noget, der hed de 7 fede år og de 7 magre, og der kan være en god tankegang i, at man inden for en periode skal kunne jævne ud, således at der kommer en vis fornuft i det og det ikke skarpt afgrænses til ét indkomstår.

Der er nu valgt en 8 års turnus, bliver det vel — om man skal have 7 eller 8, er jo et spørgsmål om, hvorvidt vi lever i inflationsstider — og jeg forstod i øvrigt på hr. Gli-

strup, der vil være med til at virke for, at man på en eller anden måde kommer igennem, at han ikke ligefrem regner med, at indkomstskatten falder væk sådan et af de allerførste år, for ellers ville han vel ikke drøfte forholdene. Vi vil da glæde os til, at man kan drøfte forholdene, og jeg tror virkelig også godt, der kan komme noget ud af det, hvis hvis'erne bliver fjernet.

Ømann (SF):

Det er jo ejendommeligt, hvad man kan finde på i en snæver situation at fremsætte af forslag fra et partis side, som ellers går ind for en forenkling af skattelovgivningen, bare for at tækkes bestemte befolkningsgrupper.

Det her er altså et forslag til støtte for folk, der laver underskud i deres virksomhed. Det kan da godt være, det er fornuftigt. Når man så spørger Industrirådet, om de vil have støtte, hvis de kommer i vanskeligheder, en støtte, som bliver markeret og noteret, så siger de nej, for vi vil have vores frihed, siger de, vi er liberale, vi vil ikke have nogen statsstøtte. De kunne ikke anerkende det forslag fra socialdemokratiets, regeringspartiets, side om at give en støtte til virksomheder, der var i vanskeligheder. Nej, nej, nej, men denne art af støtte, der kan foregå i det gedulgte, hvor det sker i selvangivelsen, uden at det kommer frem, hvad man har modtaget i støtte, den vil Industrirådet sikkert gerne sige ja til. Der er et hykleri af den anden verden omkring den støtte, der ydes til erhvervslivet gennem skattelovgivningen. Jeg synes, at vi gør os selv en dårlig tjeneste ved at fremme dette hykleri.

Der er en regel om at fremføre underskud i 2 år. Det er en gennemprøvet regel. Man kan læse af praksis, af de sager, man har, at det er en tilstrækkelig regel. Nu skal den udvides til 5 år. Det er urimeligt. Endnu mere urimeligt er det at prøve på at tilbageføre underskuddet og sige, at man belønner den mand, der har lavet et underskud i sin bedrift, ved at han får en skattetilbagebetaling. Hvem er det, man belønner i den situation? Det kan man jo nok sætte et meget stort spørgsmålstejn ved. Jeg synes, det er meget uigennemtænkt dette her og bare fremsat for at tækkes visse befolkningsgrup-

[Ømann.]

per. Det er et paradedorslag, så jeg synes, det skal afvises, både hvad angår fremføring, og hvad angår tilbageføring.

Kaj Hansen (DKP):

Jeg er meget enig i de betragtninger, hr. Ømann har gjort gældende. Det er fast utroligt, hvor opfindsomme de borgerlige partier er i deres søgen efter erhvervsvenlige skatteforslag. I praksis er det jo i virkeligheden sådan, at storkapitalen selv bestemmer, hvad den vil betale i skat. Og hvad ville det hjælpe de små virksomheder, mindre næringsdrivende? Det løser ikke deres problemer overhovedet, for hvis de ikke kan få virksomheden til at give så meget overskud, at der efter alle nugældende fradragsmuligheder er blevet udjævning i de variationer, som forekommer, så skyldes det, at deres bruttoomsætning er for lille, at virksomheden er ved at køre ned, og så hjælper sådan noget som dette ikke. Det er jo i virkeligheden en illusion, at dette forslag støtter de små virksomheder, der bliver opslugt af storkapitalen og renteslaveriet.

Så er der noget, man aldrig taler om, når man snakker om skattelettelse for erhvervslivet: hvem skal betale disse skattelettelser? Det skal de øvrige, almindelige skatteydere. Og i tråd med det, hr. Ømann sagde, kunne det måske være meget rart at få gjort op, hvor meget erhvervslivet i virkeligheden støttes med fradragsregler, med skattefordele og alt muligt. Vi ville komme op på nogle ganske anselige beløb til støtte for erhvervslivet, som de almindelige skatteydere må betale og bløde for; også de, der hverken har evne til det eller råd til det, må bløde til det erhvervsliv, som ikke har behov for det, og som vil udnytte det her som en skattebegunstigelse. Derfor kan jeg sige, at vi kan ikke støtte forslaget.

Steen Folke (VS):

Jeg skal ikke gøre mange bemærkninger om dette forslag. Jeg er nok principielt ganske enig med SFs og DKPs ordførere i synet på dette forslag, som jo er fremsat for at varetage bestemte kapitalinteresser, for at give mulighed for at lave forskellige afskrivningsmæssige manipulationer. Vi mener, det er helt klart, at det er et forslag, som sigter efter at gavne kapitalejerne, og det er lige så

klart, at omkostningerne ved dette forslags gennemførelse vil blive betalt af skatteydere i øvrigt, og det vil i hovedsagen sige af lønarbejderne. Det siger derfor sig selv, at VS er modstandere af dette radikale forslag.

Ordføreren for forslagsstillerne (*Bernhard Baunsgaard*) (RV):

Det er jo de mest morsomme ting, der kan siges under sådan en skattedebat. At dette forslag er stillet for at tækkes visse kapitalinteresser! Ja men har man da slet ikke opdaget, hvilken økonomisk situation vi er i? Må jeg lige trække op — det synes jo at være nødvendigt — at den betragtning, der ligger til grund for dette forslag, er følgende:

Det har på en række områder for erhvervslivet været meget vanskeligt at disponere. Må jeg tage et eksempel fra trælastområdet. Vi havde for et par år siden stærkt stigende råvarepriser. Firmaerne søgte at afslutte kontrakter til faste priser, f. eks. med svenskerne. Derefter sætter en faldende afsætning ind på grund af byggekrisen og den almindelige økonomiske afmatning. Hvad sker der så i Sverige? Ja, der sker det, at nu begynder priserne at vige, sådan at man kan slutte bedre kontrakter, men man er bundet til de gamle, man skal tage træet hjem til den tid, der er aftalt, hvad enten man kan sælge det eller ej. Hvordan tror man at det er muligt for firmaerne at eksistere, hvis vi ikke på en eller anden måde fra samfundets side prøver at hjælpe dem? Det er det, vi har foreslået, og jeg er helt enig med hr. Glistrup i, at den betragtning, vi hidtil har anlagt, at det i denne situation er nok med 3 år, holder ikke mere. Om det lige netop skal være de 8 år, vi har foreslået, vil jeg gerne diskutere.

Må jeg endvidere sige, at her er ikke tale om, at man kan hjælpe erhvervslivet, sådan som jeg forstår at både skatteministeren og socialdemokratiets ordfører var inde på, bare ved at se på selskabsbeskatningen. Der eksisterer da en række private firmaer. Derfor glæder det mig naturligvis, at venstre siger, at de principielt har samme indstilling som vi, men jeg er blot ked af, at man så drager den konsekvens, at fordi det er noget vanskeligere, når vi kommer til de private firmaer, så skal vi specielt hjælpe selskaberne og ikke spekulere på de private.

[Bernhard Baunsgaard.]

Fra den socialdemokratiske ordførers, hr. Kampmanns, side blev der harceleret lidt over, at man ikke kunne overskue forslaget. Det var især det provenumæssige. Jeg kan i hvert fald garantere hr. Kampmann, at forslaget vil have provenumæssige konsekvenser, for ellers ville det være vanvittigt at fremsætte det. Størrelsesordenen er meget vanskelig at skønne over, men det kan vi vel få ministeren til at hjælpe os med, og hvis ministeren ikke kan, så kan vi vel få departementet derovre til det. Men jeg understreger: den vanskelige situation, hvor firmaerne i fuld tillid til, at vi var inde i en god og stabil udvikling, træffer en række dispositioner, som så på grund af krisen, ikke mindst byggekrisen, væltes helt omkuld, gør, at det er nødvendigt, vi kommer ind, og vi skal passe på ikke at ødelægge arbejdspladserne for den jævne befolkning, for det er den jævne befolknings interesser, det drejer sig om, og ikke nogle kapitalinteresser.

Glistrup (FP):

Det er kunstigt, anstrengt og unaturligt, når socialdemokraterne og de socialistiske partier her gør gældende, at der er tale om at støtte erhvervslivet ad skattevejen. Det, der er situationen, for at denne regel kan finde anvendelse, er, at der i nogle år er positiv skattepligtig indkomst og i andre år negativ skattepligtig indkomst, og når man så tager den pågældende periode som helhed, kan det ikke være skatteetisk naturligt andet end at sige, at så er det nettobeløbet, der skal beskattes. Andet og mere går dette forslag ikke ud på. Det kan ikke være således, at fordi man tilfældigvis har en nettoindtjening fordelt på den måde, at man har særlig meget positivt i nogle år og derfor negativt i andre år, skal det føre til en hårdere beskatning, end hvis man har en jævnere fordeling af sin indtjening.

Selv om man imidlertid gik ind på denne subsidietanke, er det ikke berettiget at føre så hårde ord, som hr. Ømann gjorde, og sige, at det er hykleri, at man vil tage imod støtte i det gedulgte. Der er en himmelvid forskel på, om man skal have nogle embedsmænd, der efter forgodtbeholdende deler ud til formål, de nu tror der er grund til at støtte inden for erhvervslivet, og hvad der

ellers er tale om, altså direkte tilskud, eller man har generelle præcise skatteregler, hvor såvel Kong Salomon som Jørgen Hattemager kan blive tilgodeset på samme måde. Det er ikke et spørgsmål om hykleri eller gedulghed, når Industrirådet måtte have det standpunkt, som hr. Ømann vil tillægge det, men simpelt hen om en almindelig retfærdighedsfølelse, man skal behandles ensartet af statsmagten, og statsmagten er aldeles uegnet til at fastlægge, hvilke punkter der skal fremmes i erhvervslivet, og hvilke punkter der skal hæmmes i erhvervslivet.

Hr. Kaj Hansen havde også helt uret, når han kunne hævde, at det her ikke hjalp på den lille virksomheds problemer. Jo, det gør det på mange måder. Det er små virksomheder, der i vidt omfang med disse stærke konjunktursvingninger render ud i disse ting — tænk på oliekrisen, drivhusgartnere, restauratører på billøse søndage o. lign. — men i det øjeblik, situationen udvikler sig på den måde, at underskuddet virkelig bliver så alvorligt, som hr. Kaj Hansen beskrev, så er det problemet om de små erhvervsdrivendes leverandører kontra skattevæsenet, som denne lov løser, og de små erhvervsdrivendes leverandører er ofte andre små erhvervsdrivende. Derfor er det også i en situation, hvor tingene udvikler sig så alvorligt, så det bliver til betalingsstandsning og konkurs, rimeligt med den af det radikale venstre i § 15, stk. 2, foreslåede tilbageførselsregel, således at betalingsstandsningen ikke får den effekt, at den breder sig som ringe i vandet til andre virksomheder, nemlig kreditorerne, også leverandørkreditorerne. Derfor er der, også ud fra den af hr. Kaj Hansen omtalte synsvinkel, god, sund fornuft i det radikale forslag.

Jeg er lidt betænkelig ved, at de radikale mener, at man allerede skal fremsætte sin begæring samtidig med indgivelsen af selvangivelsen, og jeg håber, at vi under udvalgsbehandlingen kan få lempet på dette punkt. Det er ikke rimeligt, at man skal miste sine beføjelser, fordi man tilfældigvis ikke har været opmærksom på dette på det tidspunkt, da man indsender selvangivelsen, måske i dyb depression efter at have haft et økonomisk dårligt år, man kan ikke rigtig få revisorbistand og lignende ting. Det er nok et af de punkter, vi skal se på under udvalgsbehandlingen, der, som hr. Eng-

[Glistrup.]

gaard sagde, meget gerne skulle gennemføres hurtigt, så vi kan få en positiv løsning. Dette er ikke en sag, der skal snakkes om. Det er en sag, der skal handles i.

Ømann (SF):

Der er rigtignok sket en forskydning i den liberale ideologi sammenholdt med skatte-lovgivningen. Det er ikke så forfærdelig mange år siden, man sagde: ja men hvis der laves et underskud i en virksomhed, er det udtryk for, at det er den pågældende virksomheds ejers risiko. Det er hans argument i andre relationer, han har en risiko, han får dette underskud. Derfor har man indrømmet de liberale erhverv denne frihed over for det øvrige samfund, som man har gjort.

Så kom der den glidning i det, at nu skulle man have et statstilskud til sit underskud. Det fik man ved at kunne overføre underskud fra det ene til det næste år, i to år. Nu vil man have det videre ud, nu vil man have det fulde sikkerhedsnet fra de liberale erhvervs side med et statstilskud til underskud. Det er den glidning, der er foregået. Ja men jeg synes da, det er udmærket, det er da udtryk for, at erhvervslivet synes, at det hører sammen med samfundet, at det er solidarisk med samfundet. Det er en lidt negativ solidaritet, bevarer, men konsekvenserne af denne solidaritet, det var den, jeg ville gøre en lille bemærkning om før, at man gerne ville have denne skjulte solidaritet. Når det drejede sig om at give tilskud i det åbne til industrien og erhvervslivet, så sagde man nej, for det var støtte, og det er et uartigt ord i industrikredse.

Kaj Hansen (DKP):

Hvis jeg ikke kendte den politiske terminologi herinde, kunne jeg næsten blive rørt til tårer over, at små erhvervsvirksomheder nu skal reddes, at vi skal redde arbejdspladser osv.

Efter at et flertal i folketinget først har smadret byggebranchen med det resultat, at man fik 40.000 arbejdsløse, efter at man har brandskattet en række varer, hvilket har givet yderligere arbejdsløshed, efter at man har lagt en række indirekte skatter på befolkningen, så forbruget er gået ned og

har skabt yderligere arbejdsløshed, så kommer man med et sådant forslag og siger, at nu må vi redde nogle arbejdspladser.

Så er der også en helt anden mærkelig ting. Man siger, at staten skal ikke blande sig i erhvervslivet. Nu skal staten helst blande sig så meget som muligt med tilskud til erhvervslivet. Ikke sådan noget, som hr. Ømann sagde, der lægges åbent frem, men med alle mulige skattefradragsregler, og det her er jo en udvidelse af den fradragsjungle, som vi skulle af med. I princippet siger partierne, at vi skal af med denne fradragsjungle, men hvert øjeblik stiller de forslag om at forøge den. De, der kan få det til at stemme sammen, vil jeg godt udsætte en præmie til.

Ordføreren for forslagsstillerne (Bernhard Bawnsgaard) (RV):

Der er vel ikke noget at sige til, at hr. Kaj Hansen ikke kan forstå, hvad det er, der sker omkring dansk erhvervsliv, for hans tanker er jo bundet i det, som de har i det kommunistiske samfund, så jeg skal såmænd ikke ofre mange ord på det. Jeg kan bare konstatere vedrørende dette med at brandskatte befolkningen, at der findes vel ingen befolkning, hvor realindkomsterne er så høje for den almindelige mand som netop i det danske samfund.

Måtte jeg så sige til hr. Ømann, som jeg ellers sætter meget højt, når vi diskuterer skatter, at jeg synes, han er, jeg ved ikke, om man kan sige forfaldet til kommunistiske niveauer ved at tale om den liberale teori, når det gælder samfundet og dets økonomi. Ja men herregud, det, der blev argumenteret imod, var jo Manchesterliberalismen; den har vi andre forladt for mange, mange år siden. Mon ikke hr. Ømann skulle opdage det, sådan at vi fik en givende diskussion om den teori, vi mener skal gælde på de økonomiske områder i samfundet.

(Kort bemærkning).

Glistrup (FP):

Der er vel i og for sig ikke så meget opsigtsvækkende i, at hverken hr. Ømann eller hr. Kaj Hansen tilsyneladende har forstået den liberale ideologi, men jeg synes dog lige, det skal fastslås, at det, dette lovforslag drejer sig om, er ikke virksomheder, som har underskud. Det er virksomheder, der alt i

[Glistrup.]

alt har overskud, men som bare får overskuddet fordelt på en tidsmæssigt lidt akavet måde, og derfor er hr. Ømanns tale om tilskud aldeles forfejlet. På samme måde er det i og for sig heller ikke korrekt, når man fra hr. Kaj Hansens side taler om forøgelse af fradragsjungen ved dette forslag. Det har det meget lidt at gøre med. Det har at gøre med, at man simpelt hen lemper de tidsmæssige spørrebomme, overensstemmende med den udvikling, der er, ved at økonomiske dispositioner bl. a. på grund af offentlige myndigheders indblanding får deres virkninger på langt længere sigt, end tilfældet ellers ville være.

Men for god ordens skyld vil jeg lige sige til hr. Kaj Hansen, at med disse slagord om at rydde op i fradragsjungen, som han sagde at alle gik ind for, mener han altså, at fremskridtspartiet er udslettet. Det er vi ikke endnu. Vi går ikke principielt ind for den oprydning.

(Kort bemærkning).

Ømann (SF):

Jeg forstår efter de faldne bemærkninger, at dette forslag aldeles ikke tilsigter at gavne erhvervsdrivende med underskud, hvad angår kroner og øre i skattebetaling. Så kan jeg jo være mere rolig.

(Kort bemærkning).

Glistrup (FP):

Dette forslag går ud på, at ganske aldeles urimelige og horrible beløb, som statskassen har tilegnet sig, skal den fralægge sig.

(Kort bemærkning).

Ordføreren for forslagsstillerne (*Bernhard Bawnsgaard*) (RV):

Forslaget går nu efter min og det radikale partis opfattelse ud på at reddede arbejdspladser ved at tillade udjævning af beskatningen i virksomhederne.

Hermed sluttede forhandlingen.

Lovforslagets overgang til anden behandling vedtoges uden afstemning.

Formanden:

Jeg foreslår, at lovforslaget henvises til skatte- og afgiftsudvalget. Hvis ingen gør

indsigelse mod dette forslag, betragter jeg det som vedtaget. (Ophold). Det er vedtaget.

Den næste sag på dagsordenen var:

Første behandling af forslag til lov om ophævelse af lov om sømandsskat [af Arentoft m. fl.].

(Lovforslag nr. 188. Fremsat 2/4 75).

Lovforslaget sattes til forhandling.

Ministeren for skatter og afgifter (*Svend Jakobsen*):

Fremskridtspartiet foreslår, at den eksisterende sømandsskatteordning ophæves pr. 1. juli 1975. De indtægter, der hidtil har været beskattet efter sømandsskatteovens regler, skal altså fra denne dato være helt skattefrie. Det er ikke nærmere begrundet, hvorfor skattefritagelsen for søens folk skal ske på én gang og ikke gradvis, som det ellers er fremskridtspartiets tanke.

Det hedder i bemærkningerne til lovforslaget bl. a., at de søfarende i forbindelse med deres erhverv har en lang række ulemper. Det er rigtigt, og det er jo disse forhold, der er årsag til det særlige fradrag, som gives for udenrigsfart, det fradrag, der med virkning fra 1. januar 1975 er sat op til 700 kr. pr. måned, svarende til et årligt fradrag i indkomsten på 8.400 kr.

Det anføres i lovforslagets bemærkninger, at det vil gøre erhvervet mere attraktivt, og det tør jo nok siges, men det vil vel gælde ethvert erhverv, som man fritager for beskatning.

I bemærkningerne til lovforslaget peges der også på, at skibsfarten indtjener store beløb i udenlandsk valuta. Det er korrekt, men det er der mange erhverv der gør. Det gør landbruget, det gør industrien, og jeg kan ikke se, at det med rimelighed kan påberåbes som en begrundelse for skattefrihed.

Det kan næppe forbavse, at jeg fuldstændig må tage afstand fra det her fremsatte forslag. Og jeg vil godt tilføje, at var forslaget fremsat af et hvilket som helst andet parti her i folketinget, ville jeg have udtrykt overraskelse over dets fremsættelse. Det vil jeg ikke gøre, når det er fremskridtspartiet. Enhver tanke født i dette parti fører tilsyneladende til fremsættelse af lovforslag uden